

VBE kriterinis vertinimas

Tikslas

Aptarti brandos egzaminų vertinimo pokyčius, paveiktus 2011 m. patvirtintų brandos egzaminų programų.

Dokumentai

- Valstybinių brandos egzaminų programos
<http://www.nec.lt/7/>
- Valstybinių brandos egzaminų kriterinio vertinimo nuostatai
<http://www.nec.lt/106/>
- 2013 metų brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas
<http://www.nec.lt/2/>

Esminės 2013 metų naujovės

Brandos egzaminai vykdomi pagal atnaujintas brandos egzaminų programas.

Nuo 2013 metų valstybinių brandos egzaminų (VBE) vertinimas bus kriterinis.

- **Kriterinis vertinimas** suprantamas kaip kandidatų VBE gautų įvertinimų priskyrimas iš anksto nustatytiems VBE pasiekimų lygiams.
- **Kriterinė riba** suprantama kaip taškas kandidatų surinktų VBE užduoties taškų procentinių dalių skalėje, atskiriantis vieną nuo kito du gretimus kandidatų pasiekimų lygius. Kriterinės ribos atskiria **kokybiškai skirtingus** kandidatų pasiekimų lygius.

VBE kriterinio vertinimo paskirtis

Teikti aiškia ir **patikimą informaciją apie** mokymosi rezultatų **kokybę**:

- **informaciją apie stojančiuosius** aukštosioms mokykloms ir kitoms švietimo institucijoms (ar jie tikrai pasirengę studijoms ir kokioms?)
- **grįžtamojo ryšio informaciją** mokiniams, mokytojams ir mokykloms (kokio lygio yra mūsų mokinių pasiekimai?)
- **informaciją** nacionalinio lygmens švietimo būklės **stebėsenai** (kaip keičiasi mūsų mokinių pasiekimai?)

Keletas pastabų apie VBE kriterinio vertinimo įvedimą

- Siekiant geresnės švietimo kokybės, reikia daugiau informacijos apie kriterinį vertinimą. VBE vertinimas (ir kitas vertinimas) turi labiau remtis kriterijais. Tačiau būtina pabrėžti, kad geras vertinimas nebūna „absoliučiai kriterinis“.
- VBE kriterinis vertinimas bus tobulinamas atsižvelgiant į sukaupią patirtį ir mokinių rezultatus.
- Nuo perėjimo prie VBE kriterinio vertinimo nenukentės stojantieji į aukštąsias mokyklas. Ankstesniais metais VBE laikusių kandidatų įvertinimai pagal LAMA BPO parengtas, švietimo ir mokslo ministro patvirtintas taisykles bus lyginami su 2013 ir vėlesnių metų įvertinimais.

Esminės sąvokos ir principai

- Išlaikiusiems VBE pagal gautus rezultatus yra nustatomas vienas iš trijų **VBE pasiekimų lygių**: *patenkinamas*, *pagrindinis* arba *aukštesnysis*. Šie lygiai suderinti su **BP** apibrėžtais pasiekimų lygiais.
- Į brandos atestatą bus rašomas VBE įvertinimas balais.
- VBE įvertinimas 100 balų sistemoje (nuo 16 iki 100) kiekvieno pasiekimų lygio ribose **tiesiškai** priklauso nuo surinktų VBE taškų, o ne prasčiau pasirodžiusių mokinių procentinės dalies.
- VBE pasiekimų lygiams nustatyti ir įvertinimams (šimto balų sistemoje) apskaičiuoti naudojamos **trys kriterinės ribos** ir VBE **išlaikymo šimtu balų riba**.
- Valstybinių brandos egzaminų vertinimo komitetas turi teisę **išskirtiniais atvejais** koreguoti kriterines ribas.

VBE pasiekimų lygių atitikimas bendrųjų programų mokinių pasiekimų lygiams (išskyrus lietuvių kalbą ir užsienio kalbas)

VBE patenkinamas lygis	VBE pagrindinis lygis		VBE aukštesnysis lygis
BP bendrojo kurso pagrindinis lygis	BP išplėstinio kurso patenkinamas lygis	BP išplėstinio kurso pagrindinis lygis	BP išplėstinio kurso aukštesnysis lygis

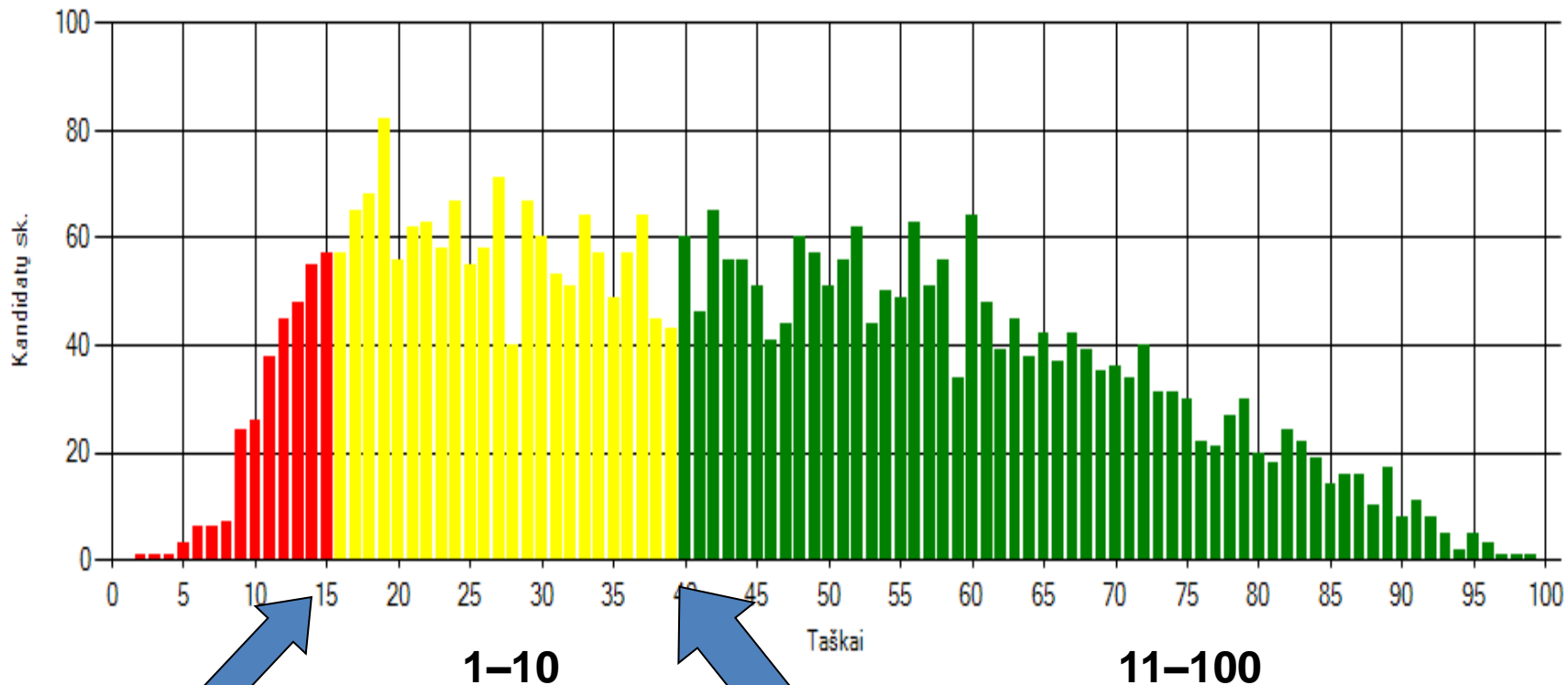
Užsienio kalbų ir lietuvių kalbos VBE pasiekimų lygių atitikimas bendrųjų programų mokinių pasiekimų lygiams

VBE patenkinamas lygis	VBE pagrindinis lygis	VBE aukštesnysis lygis
UK B1 lygis	UK B2 lygio patenkinami ir pagrindiniai reikalavimai	UK B2 lygio aukštesnieji reikalavimai

VBE patenkinamas lygis	VBE pagrindinis lygis	VBE aukštesnysis lygis
LKL BP išplėstinio kurso patenkinamas lygis	LKL BP išplėstinio kurso pagrindinis lygis	BP išplėstinio kurso aukštesnysis lygis

Iki 2013 metų

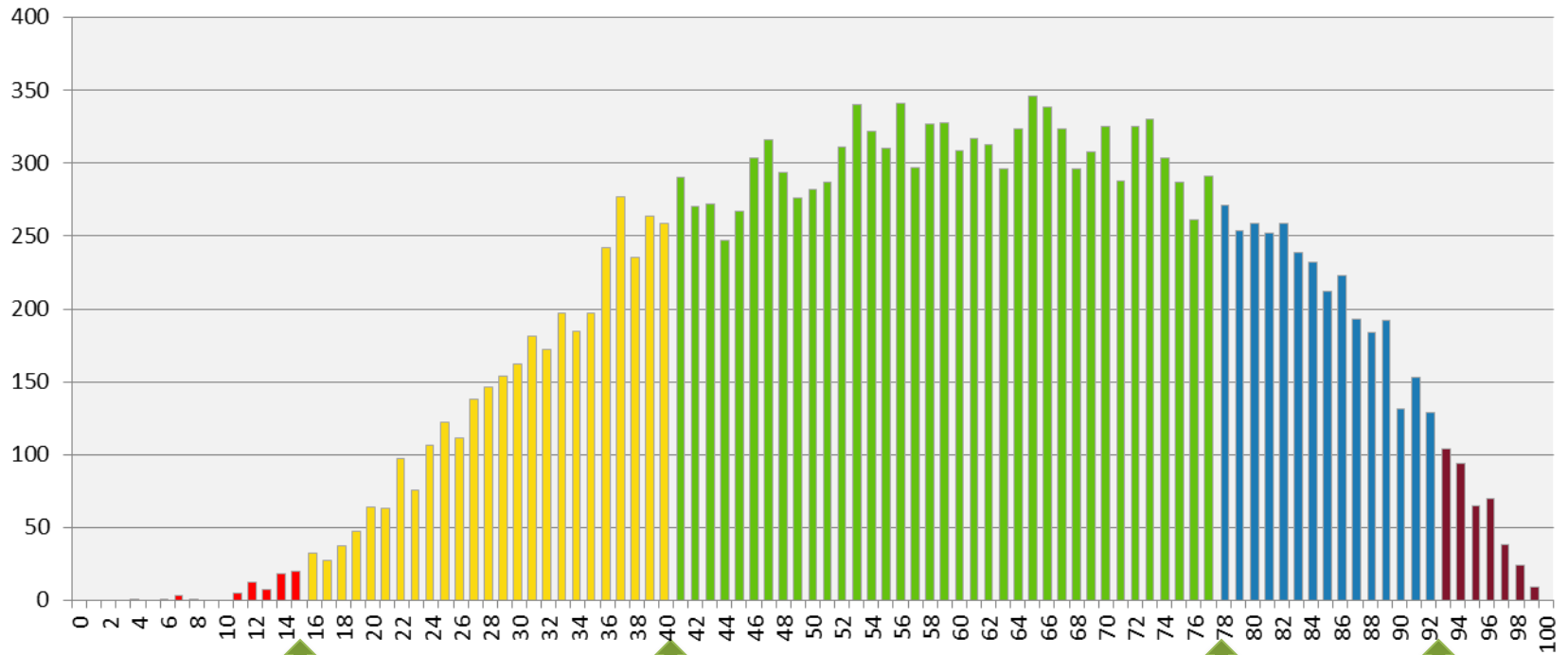

Išlaikymo riba – 40
proc. bendrojo
kurso taškų

Bendrajį ir išplėstinį kursą
skirianti riba

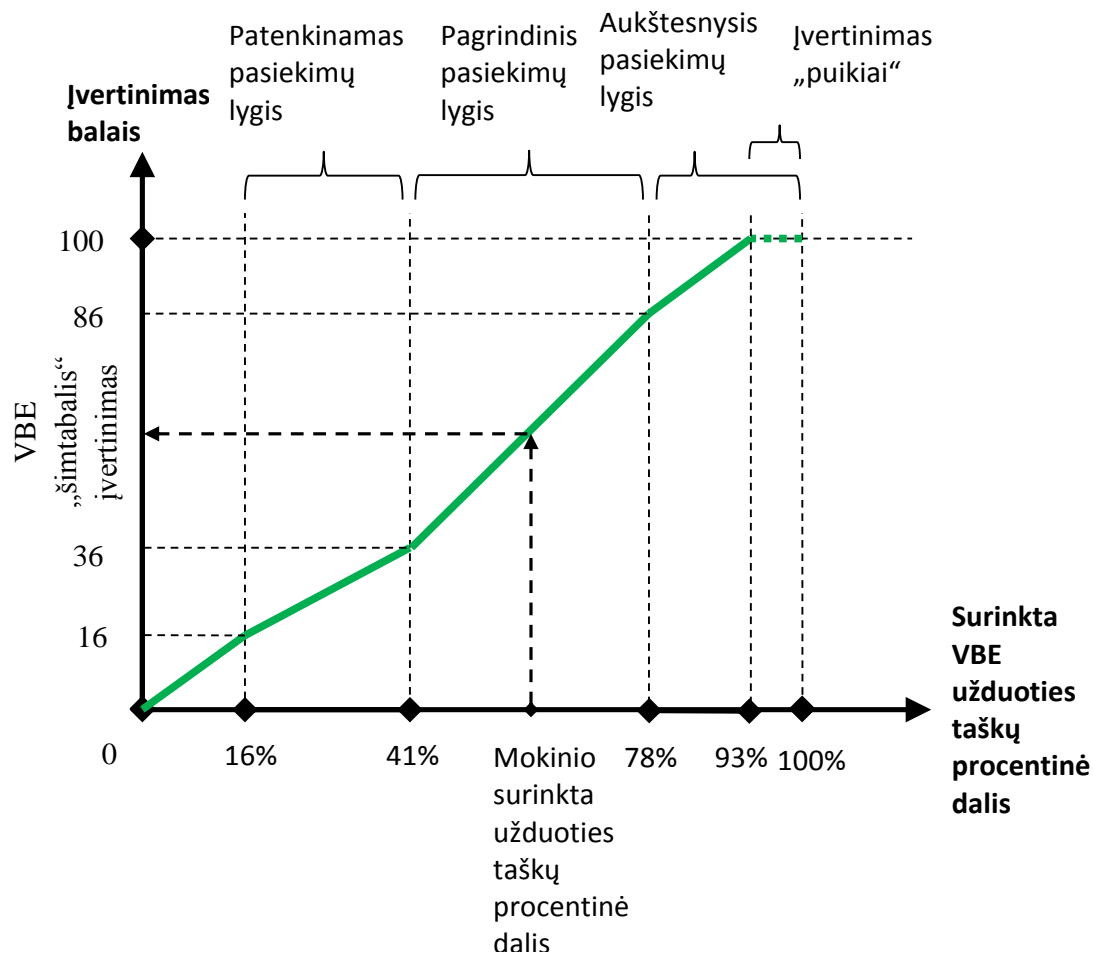
Nuo 2013 metų

Balai: 1-15 16-35 36-85 86-99 100

SCHEMA, ILIUSTRUOJANTI RYŠĮ TARP MOKINIO SURINKTŲ VBE TAŠKŲ IR VBE ĮVERTINIMO BALAIS (matematika, užsienio kalbos, biologija, chemija, fizika, istorija, geografija)

Informavimas

- Informacija apie egzaminų vertinimo kaitą paskelbta „Švietimo naujienose“ ir jų prieduose.
- 12 pavyzdinių užduočių kartu su atsakymų lapais ir vertinimo instrukcijomis paskelbtos Nacionalinio egzaminų centro interneto svetainėje.

Užsienio kalbos brandos egzamino mokinių pasiekimų lygių aprašas

Parengtas remiantis

- Bendrosios ugdymo programos. Vidurinis ugdymas: vertinimas. Mokinių pasiekimų lygių požymiai
- Brandos egzamino programa: 1 priedas. Egzamino reikalavimai mokinių pasiekimams

Mokymosi kursai ir pasiekimų lygiai

- Kursai, orientuoti į kalbos mokėjimo A1 arba A2 lygį, skirti mokytis naujai pasirinktos (trečiosios) užsienio kalbos.
- Kursai, orientuoti į **ET** kalbos mokėjimo B1 ir B2 lygius.
- NB: į kalbos mokėjimo B2 lygį orientuoto kurso pasiekimai apima ir B1 kurso pasiekimus.

UK pasiekimų lygiai ir užduoties taškai (proc.)

- **Patenkinamas** – B1 (40 proc. užduoties taškų):
klausymas (12 taškų), skaitymas (12 taškų), rašymas (16 taškų).
- **Pagrindinis** – B2 (40 proc. užduoties taškų):
klausymas (12 taškų), skaitymas (12 taškų), rašymas (16 taškų).
- **Aukštesnysis** – B2 (20 proc. užduoties taškų):
klausymas (6 taškai), skaitymas (6 taškai), rašymas (8 taškai).

Užduoties struktūra

- Sakytinio teksto supratimas (**klausymas**) – 30 proc. užduoties taškų. Pateikiamos 5 užduotys: 25–30 proc. iš jų atvirojo tipo.
 - Rašytinio teksto supratimas (**skaitymas**) – 30 proc. užduoties taškų. Pateikiamos 5 užduotys: 25–30 proc. iš jų atvirojo tipo.
 - Rašytinio teksto kūrimas (**rašymas**) – 40 proc. užduoties taškų. Pateikiamos 2 užduotys: asmeninis laiškas (B1) ir rašinys (B2)
- Iš viso: 100 proc. = 100 taškų.**

UK brandos egzamino išlaikymo riba

- Minimalūs reikalavimai mokinio pasiekimams užsienio kalbos brandos egzamino programoje NĖRA apibrėžti. Jie apibrėžiami išskiriant konkrečioje užduotyje lengviausius klausimus.
- Preliminari brandos egzamino išlaikymo riba įvardyta brandos egzamino programoje: 16–18 taškų.

Patenkinamas pasiekimų lygis (B1 – 40 proc. egzamino svarbos)

- **Klausymas:** geba suprasti aiškią faktinę informaciją įprastomis kasdienio gyvenimo temomis, jei tartis aiški ir bendrinė, o informacija pateikiama tiesmukai. Supranta esmę ir konkrečias detales: trumpus pasakojimus, ilgesnį pokalbį, skelbimus ir nurodymus, informacinius pranešimus, oro prognozes.
- **Skaitymas:** geba suprasti informacinius ir publicistinius tekstus, kuriuose pateikiama faktinė informacija; įvykių, jausmų ir norų aprašymus; atrinkti iš teksto reikiamą informaciją: asmeninius laiškus, laikraščio straipsnio ištraukas, skelbimus, krašto pažinimo tekstus.
- **Rašymas:** geba kurti rišlius tekstus, siedamas trumpesnes atkarpas į nuoseklią seką. Rašo asmeninį laišką, perteikia naujienas, išdėsto savo mintis ir su detalėmis aprašo savo patirtį, jausmus, įvykius ar įspūdžius.
- Kandidatas pasiekusiu **patenkinamą lygį** laikomas tuomet, kai surenka **16–40** visų galimų egzamino taškų. **Įvertinimas balais: 16–35.**

Pagrindinis pasiekimų lygis (40 proc. iš 60 proc. B2 lygio kursui skirtų taškų)

- **Klausymas:** geba detaliai suprasti ilgesnę ir turinio ir kalbos atžvilgiu sudėtingesnę kalbą, nustatyti kalbėtojo požiūrius ir nuostatas: pokalbius, diskusijas, pranešimus, pasakojimus, skelbimus, nurodymus, radijo ir dokumentinių laidų ištraukas.
- **Skaitymas:** geba suprasti įvairius (informacinius, publicistinius, samprotavimo tipo, mokslo populiariuosius straipsnius, recenzijas kultūros temomis) tekstus, kuriuose pateikiami argumentai ir svarstymai, išreiškiamos nuostatos ir požiūriai: suprasti esminę informaciją, pagrindinę mintį, detales, apibendrinti.
- **Rašymas:** geba kurti samprotaujamojo tipo apibrėžtos formos rašinį / esė.
- Kandidatas pasiekusiu **pagrindinį lygį** laikomas tuomet, kai surenka **41–78** visų galimų egzamino taškų. **Įvertinimas balais: 36–85.**

Aukštesnysis pasiekimų lygis (**20 proc.** iš 60 proc. B2 lygio kursui skirtų taškų)

- **Klausymas, skaitymas:** geba suprasti reikšmių niuansus, retesnius posakius, potekstę.
- **Rašymas:** geba kurti samprotaujamojo tipo apibrėžtos formos rašinį / esė: kurti aiškius detalius tekstus apibendrinant, samprotaujant ir pateikiant argumentus; tiksliai ir aiškiai perteikti savo ir kitų požiūrius; pasirinkti tinkamas kalbos priemones, prisiderinti prie žanro reikalavimų; taisyklingai rašo.
- Kandidatas pasiekusiu **aukštesnįjį lygį** laikomas tuomet, kai surenka **79–92** visų galimų egzamino taškų. **Įvertinimas balais: 86–99.**

Maksimalus įvertinimas

- Aukštesniojo pasiekimų lygio dalis: **10 proc.** (iš 20 proc.) – sunkiausi egzamino klausimai.
- Kandidatas, surinkęs **93–100** visų galimų egzamino taškų.
Įvertinimas balais: 100.

Surinktų egzamino taškų ir balų santykis

- Patenkinamas: **16–40** visų galimų egzamino taškų. Įvertinimas balais: **16–35**.
- Pagrindinis: **41–78** visų galimų egzamino taškų. Įvertinimas balais: **36–85**.
- Aukštesnysis: **79–92** visų galimų egzamino taškų. Įvertinimas balais: **86–99**.

